

Materiale til brug før og efter jeres besøg på Nationalmuseet

Det moderne gennembrud (udskoling)

Introduktion (til læreren)

Inden I besøger Nationalmuseet for at høre om Det moderne gennembrud, giver dette materiale jer mulighed for at forberede jer til besøget samt mulighed for at følge op på emnet efterfølgende.

Før-opgaverne

I før-opgaven kan I med fordel hente følgende materiale om Det moderne gennembrud fra Nationalmuseet:

https://natmus.dk/fileadmin/user_upload/natmus/undervisning/dokumenter/dk_historier/det_moderne_gennembrud_2.pdf

Her kan I arbejde med arbejdsspørgsmål som forberedelse til besøget. Disse arbejdsspørgsmål giver eleverne en introduktion til perioden.

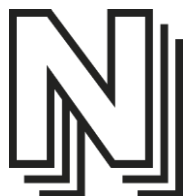
I kan også arbejde videre med periodens forfattere ud fra de forfattere, som eleverne arbejder med i undervisningsforløbet på museet.

Undervisningen foregår på Nationalmuseet i udstillingen Danmarkshistorier 1660-2000

Tag med på en rejse tilbage til Georg Brandes' og Herman Bangs tid, og hør hvordan litteraturen satte emner som kvinders stilling i samfundet, seksualitet og socialt ansvar til debat. *Det, at en litteratur i vore dage lever, viser sig i, at den sætter problemer under debat.* Med disse ord ønskede Georg Brandes at forandre litteraturen. Han var træt af Biedermeier idyllen og sætter derfor i 1871 gang i den litterære periode der i dag kendes som "Det moderne gennembrud". I dette undervisningsforløb får eleverne indblik i de tanker og ideer der prægede netop denne periode. De vil møde nogle af tidens store litterater, og høre mere om en tid hvor arbejderne i byen og landbefolkningen kæmper sig til en stemme. Hvor uligheden i samfundet italesættes. Hvor kvinderne kræver rettigheder og uddannelse, og hvor det unge demokrati og politiske system blev skabt.

Læringsmål

- Eleven kan forklare, hvordan Det moderne gennembrud er et oprør med guldalderen.
- Eleven kan forklare, hvilke tanker og idéer, som præger Det moderne gennembrud.
- Eleven kan forklare, hvordan Det moderne gennembruds litteratur er et opgør, og at litteraturen afspejler den tid, den er blevet til i.

Efteropgaver

Efter besøget kan I arbejde med produktionen af små film, hvor eleverne forestiller sig at være på visit hos borgerskabet anno 1890.

I kan også vælge at arbejde videre med sædelighedsfejden, hvor eleverne arbejder indgående med argumenter for og imod. I et interview kan eleverne fremføre argumenter fra Georg Brandes, Dansk Kvindesamfund og Bjørnstjerne Bjørnson.

Før-opgaver

Elevopgave 1: Introduktion til Det moderne gennembrud som periode

I før-opgaven kan I med fordel hente følgende materiale om Det moderne gennembrud fra Nationalmuseet:

https://natmus.dk/fileadmin/user_upload/natmus/undervisning/dokumenter/dk_historier/det_moderne_gennembrud_2.pdf

Materialet kan bruges som introduktion til perioden, diskussion om kønsroller, kunsten og litteraturens brud med Romantikken.

I kan med fordel arbejde med at besvare følgende spørgsmål:

- Kom med konkrete eksempler på, hvordan Det moderne gennembrud er et opgør med tidligere tider.
- Karakterisér Danmark i slutningen af 1800-tallet. Hvad er det for et samfund, Det moderne gennembrud foregår i?
- Hvilke centrale personer er en del af perioden ifølge materialet?
- Hvad betyder begreberne industrialisering og urbanisering? Og hvad betyder de to for samfundets udvikling?

Elevopgave 2: Arbejd med periodens forfattere

I forløbet stifter eleverne bekendtskab med Henrik Ibens *Et dukkehjem* (1879), Henrik Pontoppidans *Et Grundskud* (1887), Martin Andersen Nexø's *Lønningsdag* (1900) samt Jeppe Aakjær's *Da lampen tændtes* (1900).

I kan overveje at arbejde indledende med disse fire forfattere og hvordan deres forfatterskaber kan ses som opgør med litteraturen fra Romantikken.

Efter-opgaver

Elevopgave 1: På visit hos borgerskabet

På jeres besøg har I sikkert set visitkortskålen, hvor borgerskabet opbevarer visitkort fra besøgende.

Arbejdsspørgsmål:

- Hvilke eksempler på nutidige "visitkortskåle" kender I?
- En visit på 15 minutter er ganske kort tid. Nævn tre vigtige ting, som man kunne nå at tale med en ven eller en veninde om, hvis man kun havde 15 minutter til at mødes.
- Hvilke følelser tror I, der kan have været forbundet med ikke at have mange visitkort i sin skål?
- Ifølge Emma Gad skulle man endelig ikke tale om sig selv. Gælder denne "norm" stadig i dag? Og hvis den gør, hvordan kommer det til udtryk?

Lav jeres egen fim:

- I skal udarbejde et lille rollespil, hvor I forestiller jer, hvordan en visit ville have foregået. Skriv små replikker ned. Find Emma Gads råd til inspiration.
- Filmklippet skal vare cirka 2 minutter. I må selv bestemme hvor mange fra gruppen, der skal være med i videoen, og hvem der skal være kameramand.

Elevopgave 2: Interview om sædelighedsfejden

Interview hinanden om synet på kvinder og mænds seksuelle lyster/seksualdrift – et minut til hver!

I skal nu forestille jer, at I skal spille en person, som levede i 1800-tallet. Man kunne for eksempel spørge:

- Hvilke forestillinger kunne der være for, at mænd dengang skulle være i besiddelse af en større seksualdrift end kvinder?

- Dansk Kvindesamfund var uenige med Georg Brandes og ville gerne tale om, at både mænd og kvinder skulle være seksuelt afholdende før ægteskabet og være tro under ægteskabet. Hvilke argumenter tror I, at Dansk Kvindesamfund og Georg Brandes brugte i debatten?
- Hvilke nutidige argumenter er der for og imod at mænd og kvinder har samme lyster/seksualdrift?

